

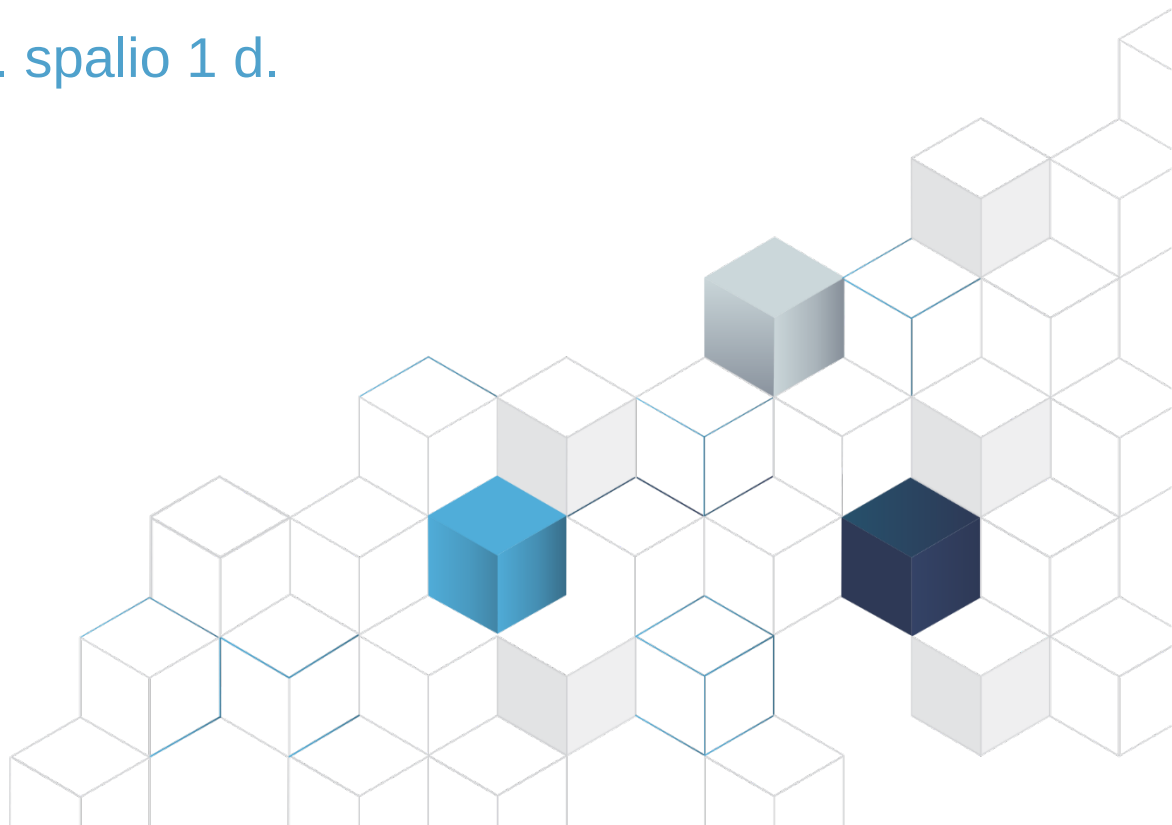
AUKŠČIAUSIOJI
AUDITO INSTITUCIJA
NAUDINGI • VERTINAMI • ATPAŽINTAMI

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA

IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS EKSPLOATAVIMO NUTRAUKIMO FONDO 2019 METŲ FINANSINIŲ IR BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIŲ TEISINGUMO BEI LĖŠŲ IR TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JAIS TEISĖTUMO VERTINIMAS

2020 m. spalio 1 d.

Nr. FAE-4

Valstybės kontrolės – aukščiausiosios valstybinio audito institucijos – pagrindinė funkcija – prižiūrėti, ar teisėtai ir efektyviai valdomi ir naudojami valstybės finansai ir kitas turtas bei kaip vykdomas valstybės biudžetas. Aukščiausioji audito institucija, teikdama audito pastebėjimus ir rekomendacijas, siekia didinti viešojo sektoriaus efektyvumą ir jo kuriamą naudą visuomenei, o savo darbui keldama aukščiausius kokybės reikalavimus – būti pavyzdžiu visam viešajam sektoriui.

Auditą atliko: Rūta Stasiūnaitė.

Valstybinio audito ataskaita pateikta: Lietuvos Respublikos Seimui, Lietuvos Respublikos Vyriausybei, Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai.

TURINYS

ĮŽANGA	4
AUDITO REZULTATAI	6
1. FINANSINIŲ IR BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIAI VISAIS REIKŠMINGAIS ATŽVILGIAIS YRA TEISINGI	6
2. PARENGTI TEISĖS AKTAI FONDUI LIKVIDUOTI	6
3. DALĮ REZERVINIO (STABILIZAVIMO) FONDO ĮPLAUKŲ SIŪLOMA SKIRTI BŪSIMŲ ELEKTRINĖS UŽDARYMO IŠLAIDŲ FINANSAVIMUI	8
PRIEDAI	10
Priedas. Audito apimtis ir metodai	10

ĮŽANGA

Audito tikslas ir apimtis

Vadovaudamiesi Valstybės kontrolės įstatymu¹ ir Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu², atlikome Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo³ 2019 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių bei fondo lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo auditą. Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus, tarptautinius audito standartus ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl fondo finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių pareiškia audito išvadoje.

Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti ataskaitos priede „Audito apimtis ir metodai (10–12 psl.).“

Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo paskirtis

Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo tikslas⁴ yra kaupti lėšas ir jas naudoti fondo įstatyme⁵ nustatytiems poreikiams ir Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo tarpinstituciniame veiklos plane⁶ nustatytoms priemonėms finansuoti pagal Seimo patvirtintą atitinkamų metų fondo lėšų sąmatą⁷. Fondo lėšos kaupiamos atskiroje Lietuvos Respublikos valstybės išdo sąskaitoje, atidarytoje Finansų ministerijai Lietuvos banke. Fondo valdytoja yra Energetikos ministerija, administratorė – viešoji įstaiga Lietuvos energetikos agentūra⁸, kuriai pavesta vertinti priemonių vykdytojų teikiamas paraiškas gauti fondo lėšų, atlikti priemonių įgyvendinimo priežiūrą ir lėšų naudojimo kontrolę. Fondo veikloje taip pat dalyvauja fondo taryba, Finansų ministerija, priemonių vykdytojai⁹. Sprendimą dėl lėšų skyrimo priemonių įgyvendinimui finansuoti priima Energetikos ministerija, atsižvelgdama į fondo tarybos rekomendacijas, Finansų ministerija tvarko fondo lėšų įplaukų ir išmokų apskaitą, investuoja laikinai laisvas fondo lėšas¹⁰.

Vadovaujantis viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu¹¹ Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondas yra laikomas atskiru viešojo sektoriaus subjektu, kuris

¹ Valstybės kontrolės įstatymas 9 str. 3 d. 4 p.

² Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas 30 str. 2 d. 4 p.

³ Visas pavadinimas – Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondas.

⁴ Vyriausybės 2002-04-17 nutarimu Nr. 536 patvirtinti Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo nuostatai, 3 p.

⁵ Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo įstatymas, 5 str.

⁶ Vyriausybės 2015-02-09 nutarimas Nr. 137 „Dėl Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo tarpinstitucinio veiklos plano patvirtinimo“.

⁷ 2019 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 17 str.

⁸ Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo įstatymas, 2 str.

⁹ 2019 metais – VĮ Ignalinos atominė elektrinė, AB „Energinės skirstymo operatorius“, UAB „Ignitis“.

¹⁰ Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo įstatymas, 5 str. 4 ir 5 d., 7 str.

¹¹ Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas 2 str. 19 d. ir 22 d. 6 p.

sudaro finansinių ataskaitų rinkinį pagal viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus ir fondo lėšų sąmatos vykdymo ataskaitą pagal Išteklių fondų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio sudarymo taisykles¹². Fondo metinių ataskaitų rinkinys ne vėliau kaip iki kitų metų spalio 1 d. teikiamas Vyriausybei, kuri, pritarusi rinkiniui, iki spalio 10 d. jį pateikia Seimui¹³. Valstybės kontrolė ne vėliau kaip iki spalio 1 d. Vyriausybei ir ne vėliau kaip iki spalio 10 d. Seimui pateikia valstybinio audito išvadas ir audito ataskaitą dėl audituotų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių¹⁴.

¹² Finansų ministro 2014-12-16 įsakymas Nr. 1K-461 „Dėl Išteklių fondų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio sudarymo taisyklių patvirtinimo“.

¹³ Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 32 str. 6 d. 1 p. ir 7 d.

¹⁴ Ten pat, 30 str. 3 d.

AUDITO REZULTATAI

1. FINANSINIŲ IR BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIAI VISAIS REIKŠMINGAIS ATŽVILGIAIS YRA TEISINGI

1. Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo 2019 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenų iškraipymų bei fondo lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams pažeidimų nenustatėme. Fondo parengtos ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos. Jų duomenimis, 2019 metų pradžioje fondo lėšų likutis sudarė 0,01 mln. Eur, metų pabaigoje – 0,36 mln. Eur. Per metus fondas gavo 4,80 mln. Eur įplaukų ir patyrė 4,46 mln. Eur išlaidų.
2. Pagrindinis fondo finansavimo šaltinis yra lėšos, gautos už Ignalinos atominės elektrinės parduodamą turtą. Jos 2019 metais sudarė 0,99 mln. Eur ir, palyginus su ankstesniais metais, buvo perpus mažesnės¹⁵. 2019 metais fondas taip pat gavo ir kitų lėšų – 3,79 mln. Eur kompensaciją¹⁶, kuri sudarė 79 proc. visų fondo įplaukų.
3. Kaip ir kasmet, 2019 metais didžiąją fondo išlaidų dalį (70 proc., arba 3,12 mln. Eur) sudarė lėšos, skirtos valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės sustabdytų blokų priežiūrai, fizinei saugai užtikinti ir eksploatavimo nutraukimo techniniams projektams įgyvendinti. Likusi lėšų dalis panaudota priemonei, susijusiai su neigiamų socialinių ir ekonominių elektrinės eksploatavimo padarinių sušvelninimu, vykdyti (28 proc., arba 1,26 mln. Eur) ir fondui administruoti (2 proc., arba 0,07 mln. Eur). Pažymėtina, kad 2019 metais elektros energijos visuomeninį tiekimą užtikrinantiems subjektams buvo kompensuojamos 2018 ir 2019 metais negautos pajamos dėl mažesnės elektros energijos kainos Ignalinos atominės elektrinės regiono asmenims taikymo.
4. Fondo lėšos yra laikomos valstybės išdo sąskaitoje Lietuvos banke, už jų likučius yra taikoma neigiama palūkanų norma (2019 m. nuskaičiuota 0,01 mln. Eur palūkanų). Finansų ministerija, būdama atsakinga už fondo laikinai laisvų lėšų investavimą, 2019 metais dalį fondo lėšų (0,19 mln. Eur) investavo į terminuotuosius indėlius, kurių metinė palūkanų norma sudarė 0,00 proc.

2. PARENGTI TEISĖS AKTAI FONDUI LIKVIDUOTI

5. Bendras Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo procesas, tikslai, uždaviniai, priemonės ir jų finansavimo šaltiniai nurodyti Vyriausybės tvirtinamame Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo tarpinstituciniame veiklos plane¹⁷. Šis procesas finansuojamas Europos Sąjungos finansinės paramos, kitos tarptautinės paramos, elektrinės nuosavomis ar skolintomis, valstybės biudžeto bei Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo lėšomis (fondo lėšomis

¹⁵ 2017–2018 m. įplaukos už parduotą turtą sudarė apie 1,9 mln. Eur kasmet.

¹⁶ Fondui skirta dalis kompensacijos, išmokėtos Lietuvos Respublikai pagal Jungtinės Karalystės teismo sprendimą.

¹⁷ Vyriausybės 2015-02-09 nutarimas Nr. 137 „Dėl Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo tarpinstitucinio veiklos plano patvirtinimo“.

finansuojama apie 6 proc. uždarymo išlaidų). Energetikos ministerija yra plano koordinatorė ir už jo įgyvendinimą atsiskaito Vyriausybei, taip pat valdo Europos Sąjungos ir valstybės biudžeto lėšas, kuriomis finansuojamas dalies plano priemonių įgyvendinimas, ir atsiskaito už jų panaudojimą.

6. 2019 m. spalio mėn. Vyriausybė Lietuvos Respublikos Seimui pateikė teisės aktų pakeitimų projektus¹⁸, kuriais pasiūlė nustatyti lėšų giluminiam atliekynui įrengti ir radioaktyviosioms atliekoms tvarkyti kaupimo tvarką, supaprastinti ir optimizuoti Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo finansavimo mechanizmą, likviduoti Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondą, taip siekiant sumažinti administracinę naštą jį valdant ir administruojant.
7. Priėmus minėtus teisės aktų pakeitimus, fondo finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniai nebūtų rengiami, lėšos, gautos už Ignalinos atominės elektrinės pardutą turtą, būtų kaupiamos valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės sąskaitoje ir toliau naudojamos elektrinės eksploatavimo nutraukimo poreikiams, o fondo buhalterinių sąskaitų likučiai būtų perduoti Energetikos ministerijai. Tokiu atveju taip pat būtų įgyvendinta ir aukščiausiosios audito institucijos Finansų ministerijai teikta rekomendacija¹⁹, susijusi su sprendimų dėl atsisakymo sudaryti atskirą fondo metinių ataskaitų rinkinį priėmimu, kurios numatytas įgyvendinimo terminas buvo 2018 m. II ketv.
8. Seimui pateikti teisės aktų pakeitimai nepriimti. Pažymėtina, kad 2020 metais fondo veikla iš esmės nevykdoma: 2020 metų fondo lėšų sąmata nepatvirtinta²⁰, Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo tarpinstituciniame veiklos plane²¹ 2020 metams priemonių, finansuojamų fondo lėšomis, nenumatyta, sutartys su priemonių vykdytojais nepasirašytos, nereikalingo arba netinkamo (negalimo) naudoti valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės turto pardavimo viešieji prekių aukcionai nėra organizuojami, disponuojama tik Lietuvos banko sąskaitoje esančiu fondo lėšų likučiu (0,37 mln. Eur)²². Toks neapibrėžtumas net tik stabdo procesus, bet ir sukuria papildomą administracinę naštą tiek fondo valdytojai Energetikos ministerijai (išlieka prievolė rengti 2020 metų finansinius ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius), tiek už fondo lėšų apskaitą ir investavimą bei nacionalinio ataskaitų rinkinio parengimą atsakingai Finansų ministerijai (ji turi administruoti fondo lėšų likutį, taip pat turės atlikti 2020 metų fondo ataskaitų konsolidavimo procedūras).

¹⁸ Vyriausybės 2019-10-23 nutarimas Nr. 1071.

¹⁹ 2017-09-29 valstybinio audito ataskaita Nr. FA-2017-P-20-3-6-1 „Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo 2016 metų ataskaitų rinkinio teisingumas bei lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumas“.

²⁰ Fondo lėšų sąmata tvirtinama Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu.

²¹ Vyriausybės 2015-02-09 nutarimas Nr. 137.

²² VĮ Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondas, 2020-06-30 pasibaigusio ketvirčio finansinių ataskaitų rinkinys.

3. DALĮ REZERVINIO (STABILIZAVIMO) FONDO ĮPLAUKŲ SIŪLOMA SKIRTI BŪSIMŲ ELEKTRINĖS UŽDARYMO IŠLAIDŲ FINANSAVIMUI

9. Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimas Lietuvai yra išskirtinė finansinė našta. Pagal galutinį eksploatavimo nutraukimo planą²³, darbus numatoma baigti 2038 metais, bendra prognozuojama darbų kaina – 3 577,2 mln. Eur²⁴. Iki 2019 metų pabaigos iš Europos Sąjungos skiriamų lėšų buvo panaudota 1 062,5 mln. Eur²⁵, iš Lietuvos nacionalinių finansavimo šaltinių²⁶ – 186,0 mln. Eur.
10. Seimui pateiktuose teisės aktų pakeitimų projektuose²⁷ numatyta, kad preliminariais skaičiavimais giluminio atliekyno kaina sudaro 2 520 mln. Eur, vidutinis metinis finansavimo poreikis iki 2078 metų – 42,73 mln. Eur (atliekyno įrengimo įgyvendinimas suskirstytas į etapus, iki 2035 metų lėšų poreikis atliekynui įrengti ir radioaktyviosioms atliekoms tvarkyti yra apie 1 mln. Eur per metus²⁸). Pakeitimais siūloma atliekynui įrengti ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymui finansuoti reikiamas lėšas kaupti Rezerviniame (stabilizavimo) fonde – skirti 50 proc. į fondą gaunamų valstybės valdomų įmonių dividendų (25 proc. visų į valstybės biudžetą sumokamų šių įmonių dividendų). Mūsų nuomone, numatomi pokyčiai lėtins kaupimą šiame fonde. Taip pat atkreipiame dėmesį, kad siūlomas teisinis reguliavimas apribotų galimybes visa apimtimi grąžintinai naudoti Rezervinio (stabilizavimo) fondo lėšas valstybės turiniams įsipareigojimams²⁹ vykdyti, nes giluminiam atliekynui įrengti ir radioaktyviosioms atliekoms tvarkyti sukauptos lėšos tokiems tikslams negalės būti naudojamos³⁰. Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo nustatyta tvarka nustačius išskirtines aplinkybes, sukauptos fonde lėšos galės būti naudojamos valstybės biudžeto išlaidoms finansuoti, tačiau, siekiant atkurti iki išskirtinių aplinkybių nustatymo buvusią sukaupą fondo lėšų sumą, radioaktyviųjų atliekų giluminiam atliekynui įrengti ir radioaktyviosioms atliekoms tvarkyti turės būti naudojamos visos fondo įplaukos³¹.
11. Energetikos ministerijos nuomone³², teisės aktų pakeitimų projekte pateikti pasiūlymai netrukdyt siekti Rezervinio (stabilizavimo) fondo tikslo, o lėšų kaupimas šiame fonde, palyginus su kitais svarstytais finansavimo šaltiniais, yra tvariausias.

²³ Energetikos ministro 2020-08-11 įsakymas Nr. 1-248 „Dėl galutinio Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo plano patvirtinimo“.

²⁴ Iš jų: ES paramos 2021–2027 m. daugiametėje finansinėje perspektyvoje VĮ Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo projektui – 490 mln. Eur pastoviosiomis kainomis (552 mln. Eur, įskaitant infliaciją), Vyriausybės – 14 proc. ir tai sudarys apie 80 mln. Eur lėšų pastoviosiomis kainomis (apie 90 mln. Eur, įskaitant infliaciją).

²⁵ ES lėšos – 518,1 mln. Eur, Tarptautinio Ignalinos eksploatavimo nutraukimo rėmimo fondo lėšos – 544,4 mln. Eur.

²⁶ Valstybės biudžeto, VĮ Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo fondo ir VĮ Ignalinos atominės elektrinės nuosavų lėšų.

²⁷ Vyriausybės 2019-10-23 nutarimas Nr. 1071.

²⁸ Energetikos ministerijos 2020-09-22 raštas Nr. (12.7-14)3-1490 „Išvada dėl valstybinio audito ataskaitos projekto“.

²⁹ Valstybės turiniams įsipareigojimams, susijusiems su valstybės skola, vykdyti (grąžintinai); valstybės turiniams įsipareigojimams, susijusiems su ES politikos įgyvendinimu ir (arba) su tuo susijusiomis sutartimis ar susitarimais, vykdyti (grąžintinai).

³⁰ Valstybinio audito ataskaita „Rezervinio (stabilizavimo) fondo 2019 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teisingumo bei lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo vertinimas“.

³¹ Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2002-05-30 nutarimo Nr. IX-912 „Dėl Rezervinio (stabilizavimo) fondo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo projektas.

³² Energetikos ministerijos 2020-09-22 raštas Nr. (12.7-14)3-1490 „Išvada dėl valstybinio audito ataskaitos projekto“.

Energetikos ministerijos komentaras

Energetikos ministerija kartu su Finansų ministerija ir nepriklausomais konsultantais atliko atliekyno įrengimo projekto įgyvendinimo finansavimo galimybių analizę. Šios analizės metu paaiškėjo, kad lėšų kaupimas Rezerviniame (stabilizavimo) fonde, palyginus su kitais finansavimo šaltiniais (viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje biudžetas (VIAP), taršos mokestis už sąvartyne šalinamas atliekas, pajamos iš radioaktyviųjų atliekų tvarkymo veiklos ir kitos valstybės biudžeto lėšos), yra tvariausias, t. y. nesukuriantis perteklinės finansinės naštos ateities kartoms, užtikrinantis kad būtų sutvarkytos visos ilgaamžės radioaktyviosios atliekos ir darantis mažiausią poveikį valdžios sektoriaus finansams ir visuomenei.

12. Valstybės ateinančių laikotarpių įsipareigojimai, susiję su Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo būsimomis išlaidomis ir giluminio atliekyno įrengimo būsimomis išlaidomis, yra registruoti Energetikos ministerijos apskaitoje, jų vertė – 4 085,8 mln. Eur³³.
13. Pažymime, kad aukščiausioji audito institucija 2019 m. gruodžio mėn. pradėjo Ignalinos atominės elektrinės uždarymo proceso veiklos auditą. Jo metu vertinama, ar procesas planuojamas taip, kad būtų tinkamai pasiruošta eksploatacijos nutraukimo darbams, projektai įgyvendinami laiku ir neviršytų numatyto biudžeto, užtikrinama tinkama vykdomų procesų priežiūra ir kontrolė, būtų laiku pasiruošta branduolinio kuro atliekyno įrengimui. Auditą planuojama baigti 2021 metais.

Valstybės kontrolierius

Mindaugas Macijauskas

³³ Kiekvieną kartą sudarant finansines ataskaitas įsipareigojimų sumos iš naujo įvertinamos amortizuota savikaina.

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
„Ignalinos atominės elektrinės
eksploatavimo nutraukimo fondo
2019 metų finansinių ir biudžeto
vykdymo ataskaitų rinkinių
teisingumo bei lėšų ir turto valdymo,
naudojimo ir disponavimo jais
teisėtumo vertinimas“
priedas

Audito apimtis ir metodai

Audito tikslas:

- įvertinti Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo 2019 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę;
- įvertinti Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais 2019 metais teisėtumą.

Audituotos Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo ataskaitos:

- finansinės būklės, veiklos rezultatų, pinigų srautų ir grynojo turto pokyčių ataskaitos bei finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, parengti pagal 2019 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- lėšų sąmatos vykdymo 2019 m. gruodžio 31 d. ataskaita ir jos aiškinamasis raštas.

Auditas atliktas:

- pagal Valstybinio audito reikalavimus³⁴, tarptautinius audito standartus (TAS)³⁵ ir tarptautinius aukščiausiąjį audito institucijų standartus³⁶;
- siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad finansinėse ir biudžeto vykdymo ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų, o pasirinktose audituoti srityse fondo lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų audito ir vidaus kontrolės apribojimų bei to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Audito apimtis ir metodai

2019 m. pradžios ir pabaigos turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likučiai:

2019 m. pradžioje turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likutis buvo iš viso 33,8 tūkst. Eur, pabaigoje – 400,4 tūkst. Eur.

2019 m. gautos įplaukos ir patirtos išlaidos:

³⁴ Valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl Valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“.

³⁵ Tarptautinės buhalterijų federacijos Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos išleisti tarptautiniai audito standartai (Lietuvos auditorių rūmų išversti į lietuvių kalbą). Prieiga per internetą: <http://lar.lt/www/new/page.php?326>.

³⁶ Finansinio audito (1000–1810 TAAIS) ir atitikties audito (4000 TAAIS) standartai. Prieiga per internetą: <http://www.vkontrole.lt/page.aspx?id=350>.

Audito apimtis ir metodai

Fondas gavo 4 804,4 tūkst. Eur įplaukų, iš jų:

- 993,7 tūkst. Eur – už Ignalinos atominės elektrinės parduotą turtą;
- 3 788,7 tūkst. Eur – kompensacija;
- 21,6 tūkst. Eur – priemonių vykdytojų grąžintos nepanaudotos ankstesnių metų fondo lėšos.

Fondas patyrė 4 455,7 tūkst. Eur išlaidų, iš jų:

- 63,2 tūkst. Eur – eksploatavimo nutraukimo techniniams projektams įgyvendinti;
- 3 057,5 tūkst. Eur – sustabdytų blokų priežiūrai ir finansinei saugai užtikrinti;
- 1 261,6 tūkst. Eur – neigiamiems socialiniams ir ekonominiams valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo padariniams Lietuvos Respublikos Ignalinos atominės elektrinės regione sušvelninti;
- 63,0 tūkst. Eur – elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo administravimo išlaidoms padengti;
- 10,4 tūkst. Eur – kitos išlaidos.

Vertintos sritys ir atliktos procedūros dėl 2019 metų Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo ataskaitų rinkinių duomenų

Atlikus audituojamo subjekto veiklos, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos sritys, kuriose egzistuoja reikšmingo iškraipymo rizika:

- Nustatytos svarbiausios audito sritys: įplaukos už parduotą IAE turtą, kitų lėšų įplaukos (kompensacija) ir jų pajamos, priemonių vykdytojams skirtos lėšos ir jų sąnaudos, gautinos sumos, pinigai. Sričių, kuriose egzistuoja reikšminga iškraipymo rizika, nenustatyta.

Sritys, kuriose nustatytas kontrolės procedūrų efektyvumas (atliktas kontrolės testavimas):

- Vidaus kontrolė nebuvo testuojama.

Sritys, kuriose atliktos pagrindinės audito procedūros (detalūs testai ir (ar) analitinės procedūros):

- Pajamų srityje – atlikti 100 proc. apimties detalieji testai, siekiant gauti baigtumo, tikrumo, įvertinimo, atskleidimo tvirtinimus.
- Sąnaudų srityje – atlikti 100 proc. apimties detalieji testai (peržiūrėtos visos fondo apskaitoje užregistruotos sąnaudų operacijos), siekiant gauti baigtumo, tikrumo, įvertinimo, atskleidimo tvirtinimus. Išlaidų tinkamumas pagal priemones 1.1.4, 1.1.5, 1.1.6 ir 1.2.1 įvertintas 50 proc., pagal priemonę 2.3.1 – 61 proc., pagal priemonę 1.1.7 – 100 proc.
- Metinių ataskaitų sudarymas – atliktas 100 proc. vertinimas, siekiant gauti baigtumo, įvertinimo, atskleidimo tvirtinimus.

Bendras ataskaitų rinkinio vertinimas:

Įvertinta:

- taikomų apskaitos metodų tinkamumas ir apskaitinių įvertinimų bei susijusių vadovybės atskleidimų pagrįstumas; bendras finansinių ataskaitų pateikimas, struktūra ir turinys, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar šiose ataskaitose pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai pateikti taip, kad atitiktų VSAFAS reikalavimus; bendras biudžeto vykdymo ataskaitų pateikimas, struktūra ir turinys, ir tai, ar šiose ataskaitose pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai pateikti taip, kad atitiktų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio pateikimo reikalavimus.

Vertintos sritys ir jose atliktos procedūros dėl Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais 2019 metais teisėtumo

Atlikus audituojamo subjekto veiklos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos sritys, kuriose egzistuoja reikšminga neatitikties rizika:

- Nustatytos svarbiausios audito sritys: įplaukos ir išlaidos. Reikšmingos neatitikties rizikos nenustatyta.

Sritys, kuriose nustatytas kontrolės procedūrų efektyvumas (atliktas kontrolės testavimas) (jei toks buvo atliekamas):

- Vidaus kontrolė nebuvo testuojama.

Sritys, kuriose atliktos pagrindinės audito procedūros (detalūs testai ir (ar) analitinės procedūros):

Įplaukų srityje vertinome:

- lėšų, gautų už Ignalinos atominės elektrinės parduotą nereikalingą arba netinkamą (negalimą) naudoti turtą, pervedimą į fondo sąskaitą (ar laiku ir ar visos lėšos pervestos).

Išlaidų srityje vertinome:

- fondo lėšų skyrimo priemonių vykdytojams ir panaudojimo atitiktį nustatytai tvarkai, priemonių vykdytojams skirtų lėšų tinkamumą;
- laikinai laisvų fondo lėšų investavimą.

Teisės aktai, kurių atitikimas vertintas:

Įstatymai:

- Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo įstatymas.
- 2019 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 17 str.

Audito apimtis ir metodai

Vyriausybės nutarimai:

- 2002-04-17 Nr. 536 „Dėl Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo nuostatų patvirtinimo“.
- 2015-02-09 Nr. 137 „Dėl Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo tarpinstitucinio veiklos plano patvirtinimo“.
- 2019-10-23 Nr. 1071 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės išdo įstatymo Nr. I-712 10-1 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo įstatymo Nr. IX-466 pripažinimo netekusiu galios įstatymo, Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 3 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos branduolinės energijos įstatymo Nr. I-1613 32 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 13-1 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo įstatymo Nr. VIII-1661 4 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės darbuotojų papildomų užimtumo ir socialinių garantijų įstatymo Nr. IX-1541 12 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 2 straipsnio pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2002-05-30 nutarimo Nr. IX-912 „Dėl Rezervinio (stabilizavimo) fondo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“.

Įsakymai:

- Energetikos ministro 2011-08-18 įsakymas Nr. 1-207 „Dėl Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo nuostatų įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“.
- Energetikos ministro 2014-01-30 įsakymas Nr. 1-14 „Dėl lėšų, gautų už valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės parduotą turtą pervedimo“.
- Finansų ministro įsakymais patvirtinti viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartai.
- Finansų ministro 2014-12-16 įsakymas Nr. 1K-461 „Dėl lėšų fondų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio sudarymo taisyklių patvirtinimo“.
- VĮ Ignalinos atominės elektrinės generalinio direktoriaus 2016-12-22 įsakymu Nr. ĮsTa-474 patvirtintas Nereikalingo arba netinkamo (negalimo) naudoti VĮ Ignalinos atominės elektrinės turto pardavimo viešuosiuose prekių aukcionuose tvarkos aprašas DVSta-1708-1V3.

NAUDINGI • VERTINAMI • ATPAŽŪSTAMI

